

« Πνεύμα ο Θεός ... » – Κυριακή της Σαμαρείτιδος.

Αρχιμανδρίτης Δωρόθεος Τζεβελέκας (†).

Ευαγγελικά αναγνώσματα.

Ο Κύριος απεκάλυψε τον εαυτό του στο κόσμο κατά την διάρκεια της επίγειας διακονίας του και για κάθε ένα προσκυνητή που επιθυμεί την θεογνωσία, η Ορθόδοξη Εκκλησία έχει απλανή οδό γνώσεως.

Ο άνθρωπος πάντοτε ήθελε να γνωρίσει τον Θεό. Οι πρωτόπλαστοι είχαν εμπειρία του Θεού, όμως το προπατορικό αμάρτημα αμαύρωσε το κατ' εικόνα και ακολούθησε μία μακριά περίοδος όπου η γνώση του αληθινού Θεού χάθηκε και οι άνθρωποι ελάτρευαν τα κτίσματα αντί τον κτίστη. Ο Θεός παρέδωσε τον Νόμο στον Μωυσή σαν προπαρασκευή για την έλευσή του και τελικά «ο Λόγος σαρξ εγένετο και εσκήνωσε εν ημίν». Στη διάρκεια του μυστικού Δείπνου μας παρέδωσε την αποκάλυψη του Τριαδικού Θεού και σε περιπτώσεις όπως της σημερινής ευαγγελικής περικοπής απεκάλυψε τον εαυτό του εκτενέστερα. Ο ίδιος ο Κύριος ανεφώνησε: «εξομολογούμαι σοι Πάτερ ότι απεκάλυψας αυτά νηπίοις».

Ο Ιησούς και στη σημερινή περικοπή ονομάζει τον Θεό Πατέρα. Ο Θεός δεν είναι ένα παντοδύναμο αλλά απρόσιτο ον, αλλά είναι Πατέρας. Η σχέση μας μαζί του είναι σχέση τέκνων προς τον Πατέρα. Αυτό προϋποθέτει την πατρική αγάπη, την στοργή, την πρόνοιά του προς εμάς,

την παιδεία Θεού και ασφαλώς το δικαίωμα των τέκνων στην κληρονομιά. Είμαστε, κατά τον Παύλο, υιοί και κληρονόμοι, οδηγούμαστε από το κατ' εικόνα στο καθ' ομοίωση, η πορεία του ανθρώπου είναι μία πορεία προς την οικείωση και ένωση με τον Θεό, μία πορεία προς την θέωση. Η ενσάρκωση του Θεού, δηλαδή η πρόσληψη της ανθρώπινης φύσης στην υπόσταση του Θεού Λόγου, επιτρέπει στον άνθρωπο, εάν δεχθεί τον Χριστό, να γίνει κατά χάρη Θεός.

Ο Θεός είναι πνεύμα, δηλαδή άυλος. Η σχέση μας μαζί του είναι πνευματική. Ασφαλώς χρησιμοποιούμε υλικά μέσα στην λατρεία μας όπως νερό για το βάπτισμα, λάδι για το ευχέλαιο, τίμια δώρα για την θεία κοινωνία, επειδή είμαστε χοϊκοί. Όμως λατρεύουμε τον Θεό που ανήκει στον πνευματικό κόσμο και δημιούργησε τον παρόντα κόσμο, τον χώρο και τον χρόνο για μας. Ο Θεός δεν περιορίζεται από τον χρόνο, είναι άχρονος, δημιούργησε και τον χώρο «ακαρεί» κατά τον Άγιο Γρηγόριο Νύσσης, είναι αληθινά ελεύθερος. Όμως, δημιούργησε και εμάς ελεύθερους και θέλει ελεύθερα να τον δεχθούμε και να τον αγαπήσουμε. Ο Θεός δεν χρειάζεται θυσίες ζώων ούτε κατοικεί σε χειροποίητους ναούς. Ο Θεός είναι πνεύμα, πανταχού παρών.

Υπάρχουν δύο μέθοδοι θεογνωσίας η καταφατική και η αποφατική. Μπορούμε να πούμε τι είναι ο Θεός, δηλαδή παντοδύναμος, δημιουργός κλπ, αλλά μπορούμε να πούμε και τι δεν είναι ο Θεός δηλαδή άχρονος, άυλος και τα τοιαύτα. Μία τρίτη οδός θεογνωσίας είναι η εμπειρία του Θεού που έχουν οι θεούμενοι άνθρωποι κάθε γενιάς, οι Άγιοι. Γι' αυτούς ο Θεός δεν είναι διδασκαλία ή γνώση εγκεφαλική αλλά είναι εμπειρία, όπως λόγου χάριν η όραση του ακτίστου φωτός. Ο Θεός επικοινωνεί με τον κόσμο με τις άκτιστες ενέργειές του που είναι απειράριθμες. Χρειάζεται ο άνθρωπος να καθαρθεί από τα πάθη προκειμένου να οδηγηθεί στον φωτισμό της θεογνωσίας και στην θέωση. Η ένωσή μας με τον Θεό είναι ο σκοπός της επίγειας ζωής μας. Ο λόγος που δημιουργηθήκαμε είναι να γίνουμε κοινωνοί της τέλει αγάπης μεταξύ των προσώπων της Αγίας Τριάδος και τίποτε λιγότερο.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία έχει ως κέντρο της τον Χριστό, δεσπάζει όμως και η παρουσία του Αγίου Πνεύματος, σε αντίθεση με τον χριστομονισμό των λεγόμενων καθολικών και τον πνευματομονισμό των προτεσταντών.

Τις φοβερές αυτές αλήθειες ο Θεός τις αποκαλύπτει «νηπίοις», δηλαδή σε κάθε απλή και άδοξη καρδιά. Αρκεί να ενδιαφερόμαστε γι αυτές όπως η Σαμαρείτιδα της σημερινής ευαγγελικής διήγησης, δηλαδή η Αγία Φωτεινή.

Από το βιβλίο: Αρχιμανδρίτου Δωροθέου Τζεβελέκα, ΔΙΗΓΗΣΟΜΑΙ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΣΟΥ (η αγάπη του Θεού στα κυριακάτικα Ευαγγέλια). Θεσσαλονίκη 2015

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>